

Raport podsumowujący działalność

Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”

w 2021 roku

Działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” obejmuje udzielanie informacji, porad prawnych oraz wsparcia emocjonalnego wszystkim dotkniętym problemem przemocy, osobom krzywdzonym i krzywdzącym, a także świadkom i tym, którzy pragną podzielić się swoimi wątpliwościami lub doświadczeniem z tego zakresu. Nasi konsultanci są codziennie do dyspozycji pod numerem infolinii 800-120-002. Prowadzą również Poradnię E-mailową, której zadaniem jest odpowiadanie na zapytania przedstawiane w formie listownej. Ponadto, w razie potrzeby specjaliści Pogotowia podejmują interwencje mające zapewnić - poprzez współpracę z odpowiednimi służbami i instytucjami - ochronę osób doznających przemocy. Poniższy raport przedstawia dane statystyczne podsumowujące działalność Pogotowia „Niebieska Linia” w 2021 roku. W kolejnych podrozdziałach opisana została kolejno aktywność w obrębie trzech różnych obszarów działalności Pogotowia: pracy infolinii telefonicznej, pracy Poradni E-mailowej, prowadzonych interwencji. Wszystkie przedstawione dane liczbowe dotyczą tylko analizowanego okresu. Interpretując je należy mieć na uwadze, że odzwierciedlają one to, co opisywali nasi rozmówcy.

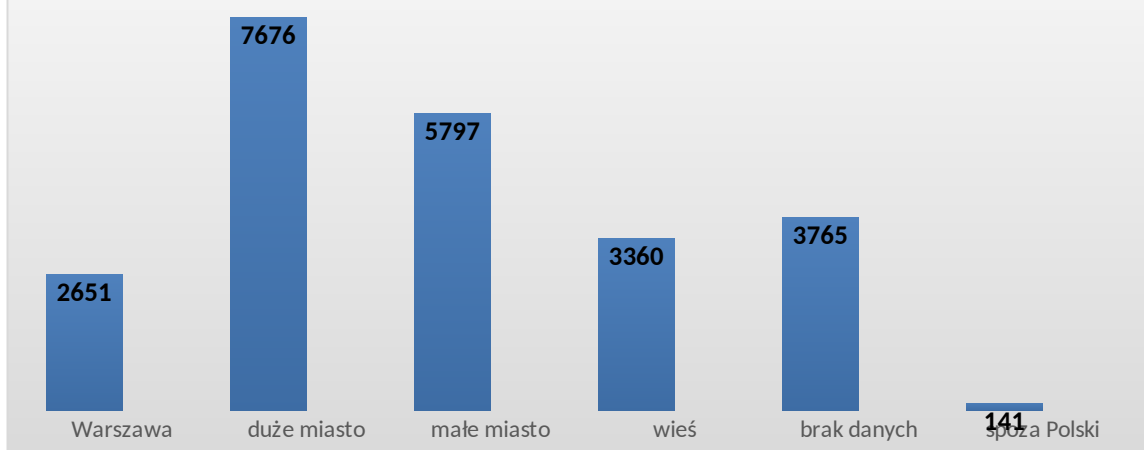
Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” 800-120-002

W 2021 roku dyżurujący w Pogotowiu „Niebieska Linia” przeprowadzili 23390 rozmów, większość z nich (20898 rozmów, 89% wszystkich rozmów) za pośrednictwem infolinii 800-120-002. Znalazły się jednak również osoby (2469 telefonów, 11% wszystkich rozmów) zainteresowane kontaktem z prawnikiem (oczekującym w poniedziałkowe i wtorkowe wieczory pod numerem 22 666-28-50 oraz w środowy wieczór pod numerem 800-120-002).

W 14477 rozmów był to pierwszy kontakt dzwoniącego z naszą infolinią. Wśród telefonujących **zdecydowaną większość stanowiły kobiety (76%)**, jednak również mężczyźni nierzadko korzystali z możliwości uzyskania porady czy wsparcia. Numer infolinii wybierali **głównie dorośli**. W analizowanym okresie odebrano 328 połączeń od dzieci lub niepełnoletniej młodzieży (1,4% wszystkich rozmów).

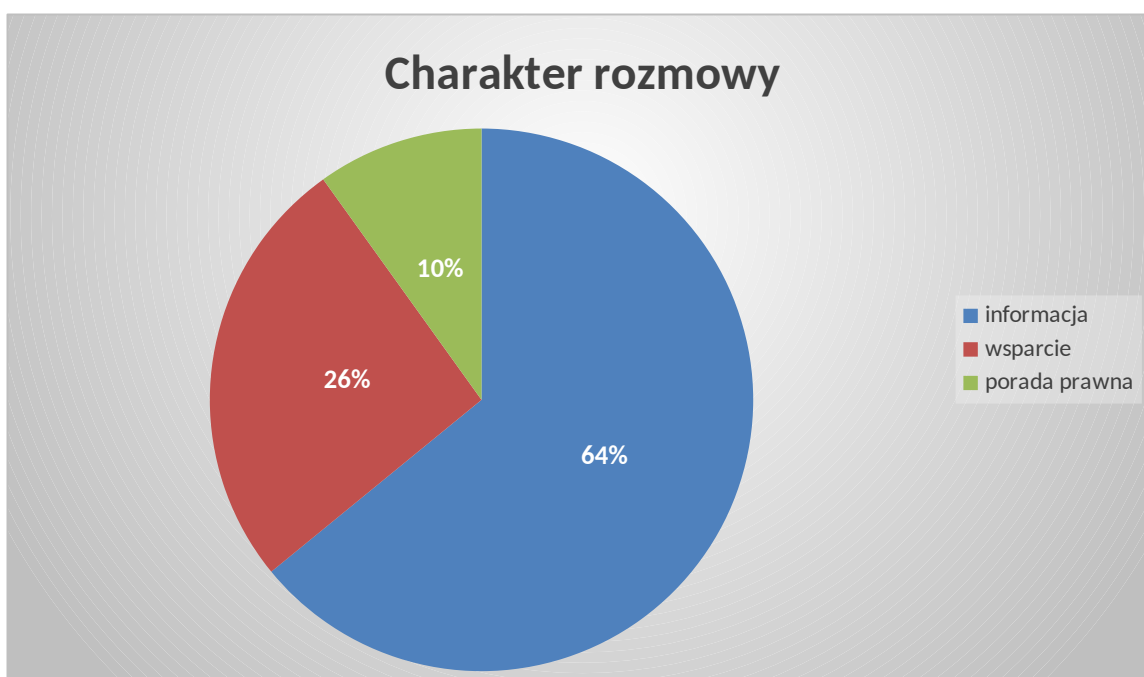
Pogotowie „Niebieska Linia” ma charakter ogólnopolski. W 2021 roku na infolinię **dzwoniono ze wszystkich regionów Polski**. Na tle innych województw, stosunkowo najwięcej telefonów nasi specjaliści odebrali od osób z Mazowsza (23%). Najmniej telefonów było z województwa opolskiego (1,6%). Połączenia wykonywano głównie z dużych i małych miast, niemały udział stanowili również mieszkańcy wsi (14% wszystkich odebranych połączeń).

Liczba rozmów w podziale na miejsce zamieszkania dzwoniącego

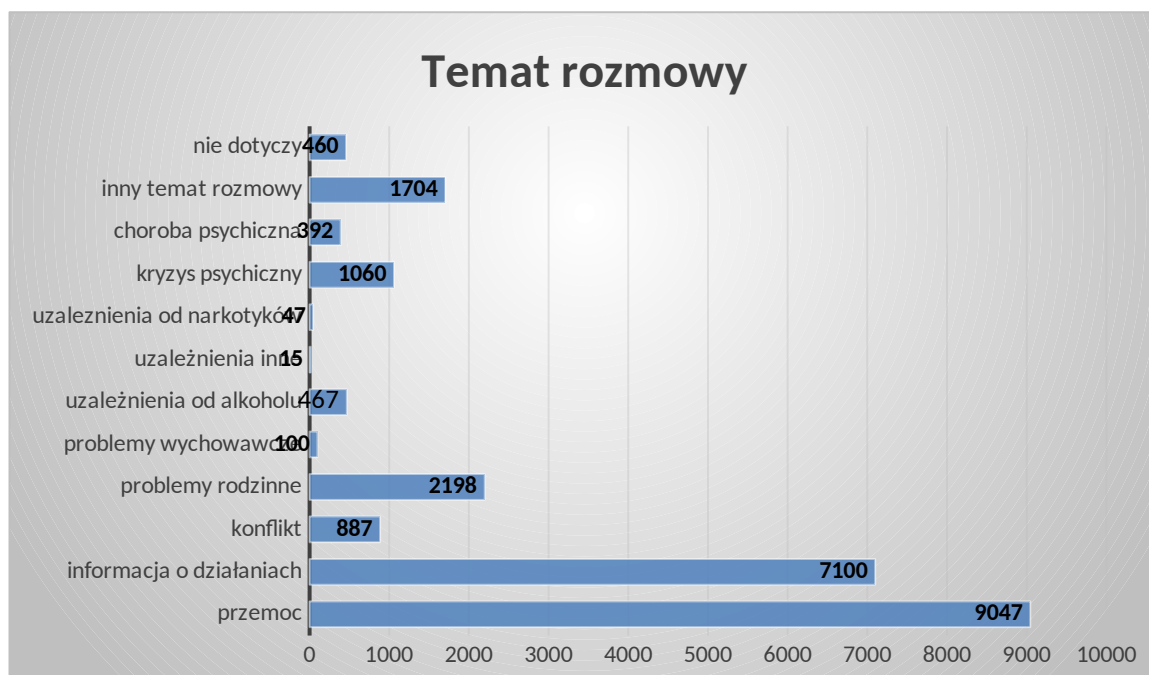

W zależności od zapotrzebowania osoby dzwoniącej specjaliści infolinii mogą udzielać informacji w zakresie swoich kompetencji, służyć wsparciem lub przekazywać wiedzę z zakresu profilaktyki przemocy. Warto również pamiętać o regularnych dyżurach prawników, po których poradę można się zgłosić. Jak wskazują statystyki z 2021 roku 64% rozmów miała charakter informacyjny, 26% zaś służyło przede wszystkim wsparciu emocjonalnemu. 10% telefonów koncentrowało się na poradach udzielanych przez prawników.

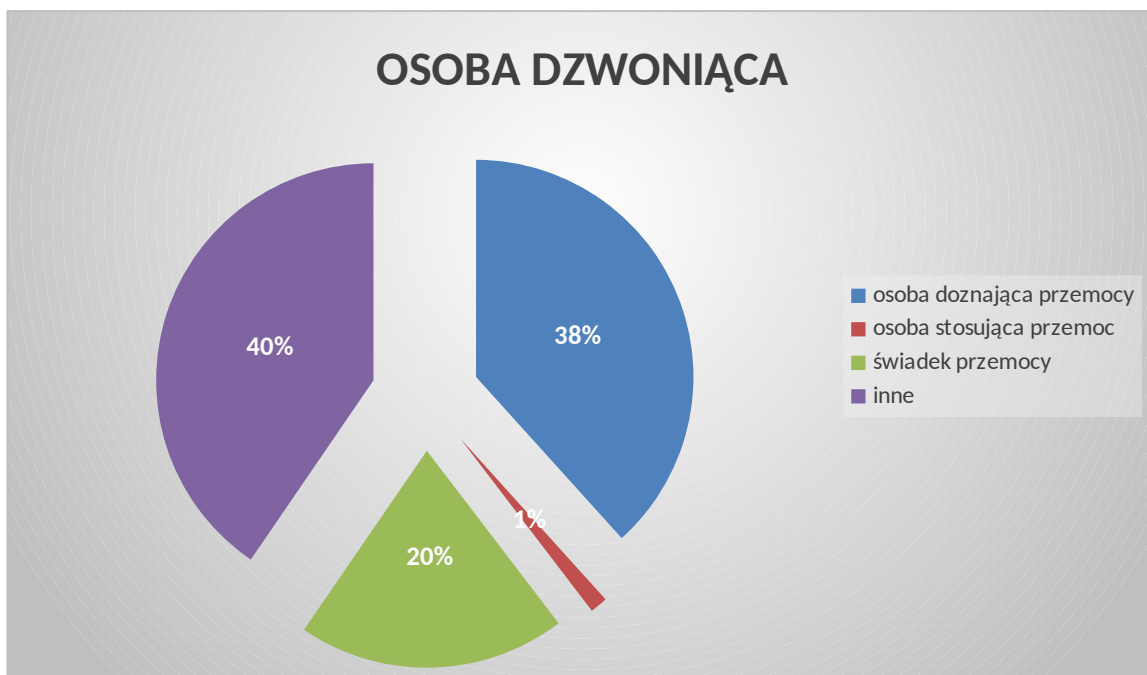
Charakter rozmowy

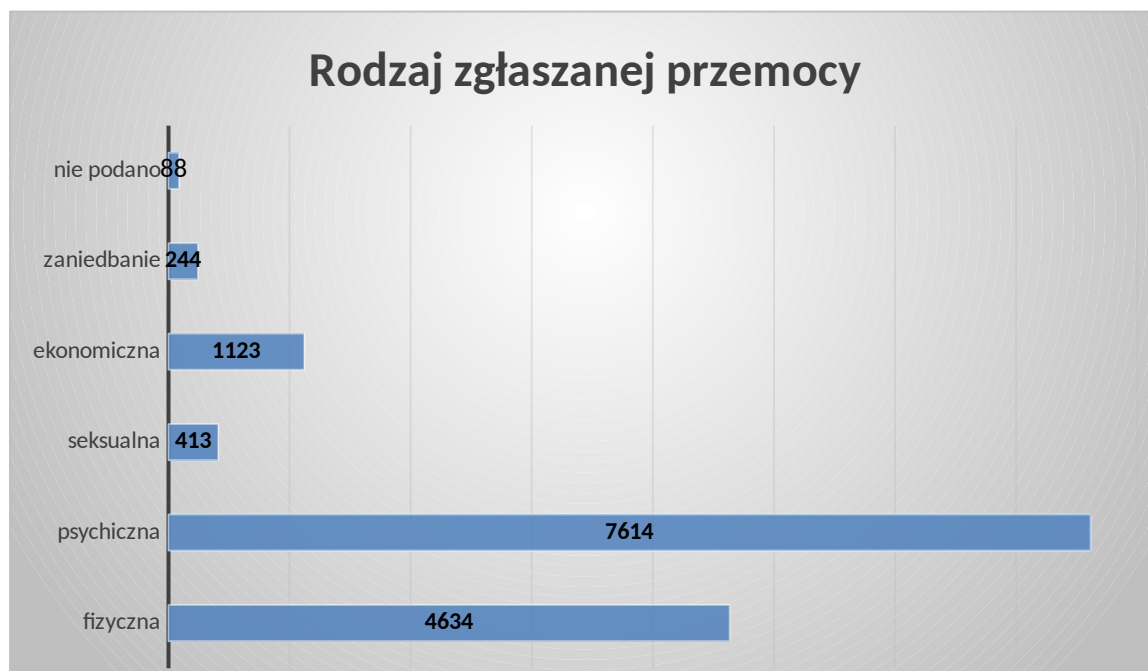
Informacje o możliwych do podjęciach działaniach, obok przemocy, stanowiły główne tematy przeprowadzonych konsultacji (specjaliści mają możliwość wyboru kilku opcji z zaproponowanej listy do oznaczenia każdej rozmowy).

Konsultanci służą pomocą oraz radą osobom doznającym i stosującym przemoc, świadkom i wszystkim tym, którzy mają pytania lub wątpliwości dotyczące tego zjawiska. Chociaż najwięcej rozmów (38%) dyżurujący przeprowadzili z doznającymi przemocy, to jednak odebrali również 4660 połączeń (20% wszystkich rozmów) od świadków. Telefony od osób krzywdzących w dalszym ciągu zdarzają się sporadycznie. W 2021 r. odnotowano ich 306 (ok. 1% wszystkich rozmów). Rozmówcy określani na wykresie jako „inni” to w większości osoby, które pośrednio poruszają temat przemocy. Wśród tej grupy klientów pojawiają się m.in. tacy, którzy: w przeszłości doświadczali przemocy i aktualnie zmagają się z jej skutkami; poruszają tematy związane z sytuacją konfliktową w rodzinie; zmagają się z uzależnieniem od alkoholu oraz współuzależnieniem. Ponadto osoby w kryzysie psychicznym oraz klienci, którzy w swoim doświadczeniu są represjonowani przez służby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

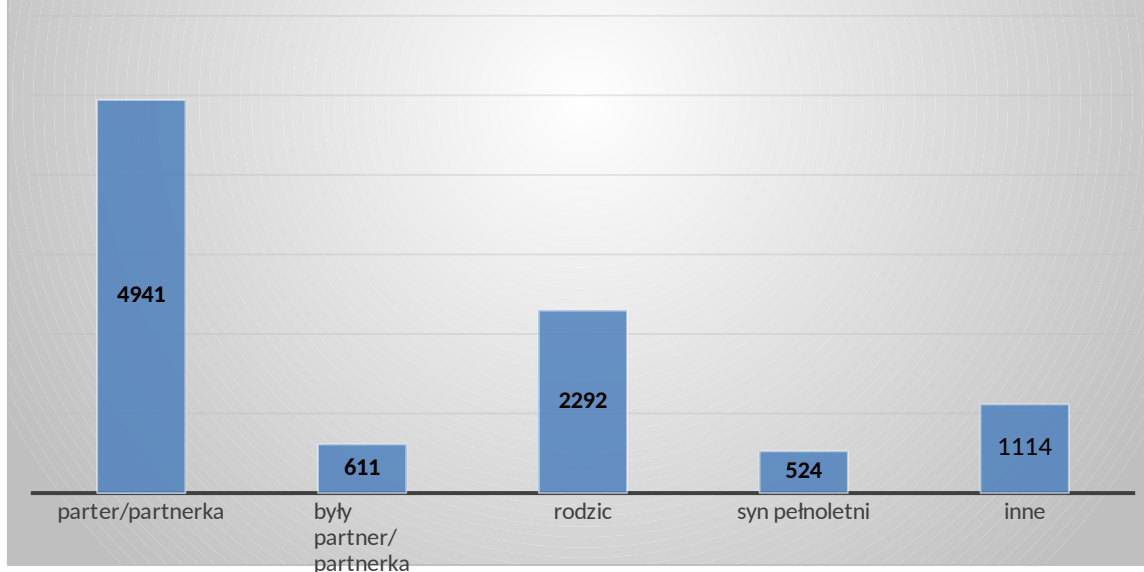

Należy zwrócić uwagę na fakt, że osoby zgłaszające przemoc rzadko mówią o tylko jednym jej rodzaju. Przemoc psychiczna towarzyszy w zasadzie każdej z pozostałych form. Zgłaszało ją w 2021 roku 7614 osób (w tym 138 dzieci). Przemoc fizyczną zgłaszało 4634 dzwoniących (w tym 93 dzieci). Odnotowano również niemały udział przemocy ekonomicznej oraz seksualnej.

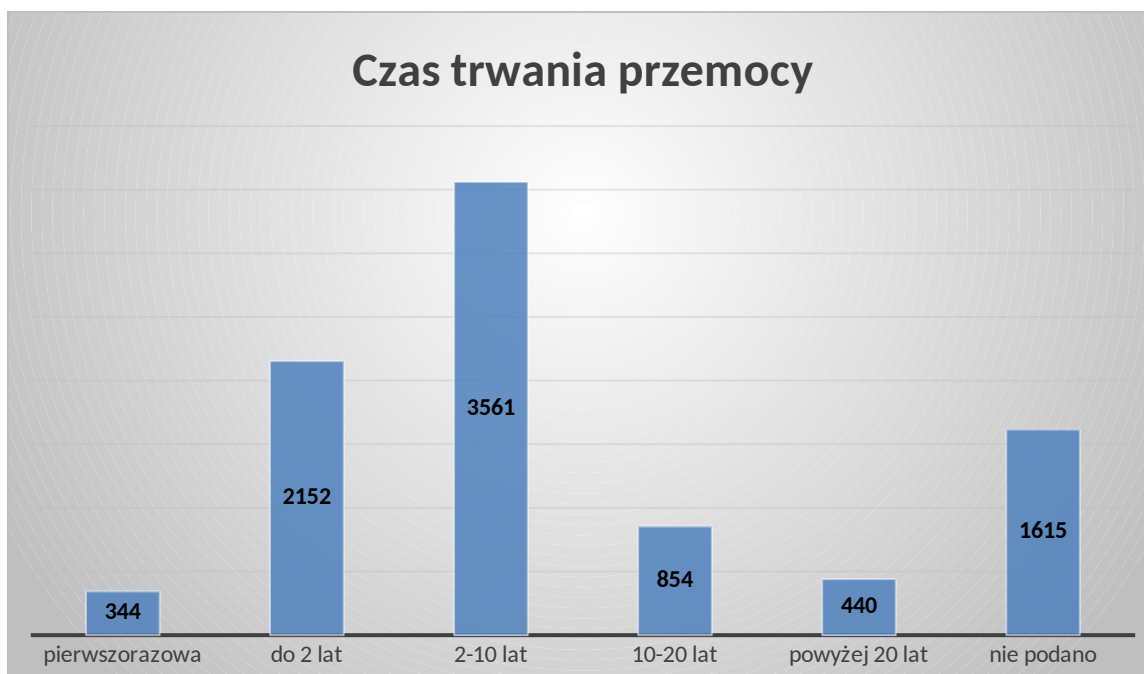
Na podstawie danych zebranych w 2021 roku, można stwierdzić, że w zdecydowanej większości przypadków zgłaszanych w Pogotowiu „Niebieska Linia” osobą krzywdzącą jest partner/ka (ok. 52% opisywanych przypadków). Dzwoniący nierzadko opisywali również sytuacje, w których osobami stosującymi przemoc byli rodzice.

Najczęściej wskazywana osoba stosująca przemoc

Zróznicowany jest czas upływający od momentu doświadczenia po raz pierwszy lub zaobserwowania przemocy do chwili, gdy świadek lub osoba krzywdzona decyduje się na kontakt z Pogotowiem „Niebieska Linia”. Jak można odczytać z wykresu, w większości sytuacji czas ten możemy liczyć – niestety - w latach. W 2021 roku kontakt z naszymi konsultantami tylko sporadycznie podejmowany był już po pierwszym akcie przemocy.

Czas trwania przemocy

W 25% zgłaszanych przypadków **osoba stosująca przemoc nadużywa alkoholu.**

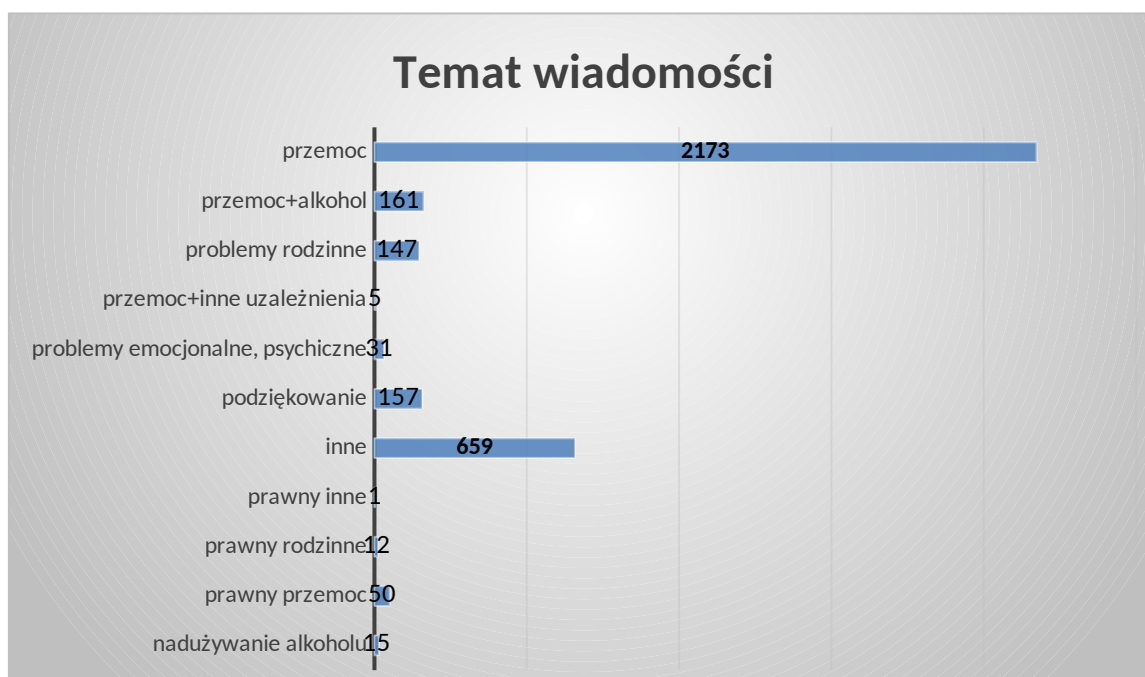
W 2021 roku konsultanci odebrali 328 połączeń od osób niepełnoletnich: 206 od dziewcząt, 122 od chłopców. 157 rozmów dotyczyło występowania przemocy.

Poradnia E-mailowa

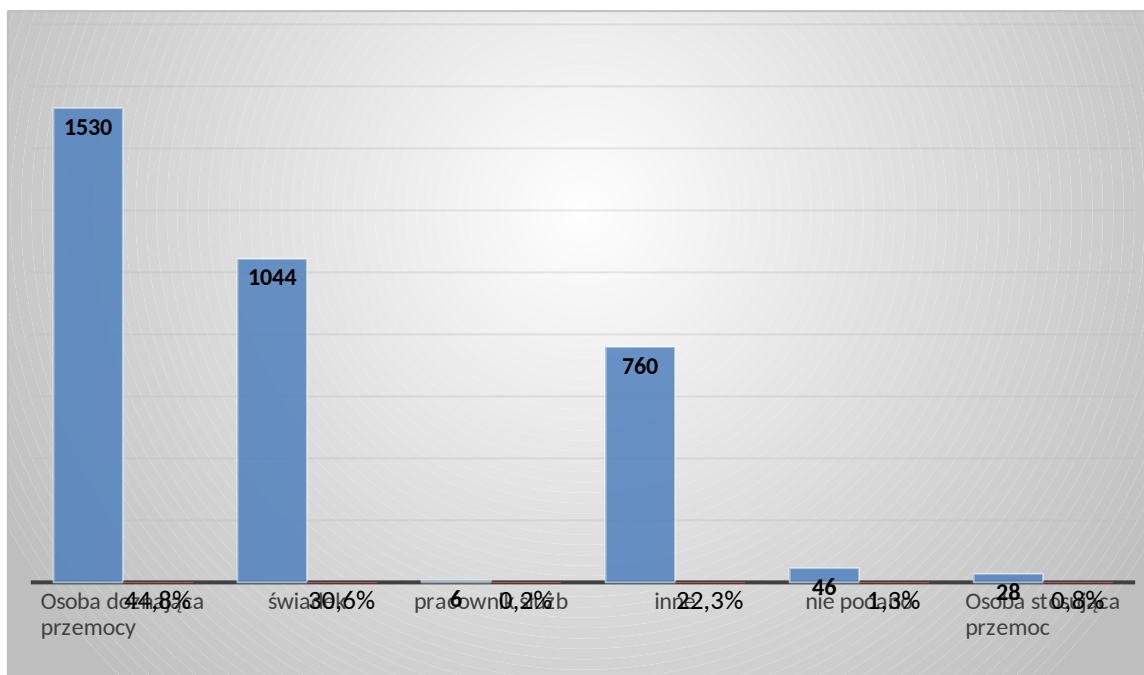
Pogotowie „Niebieska Linia” zachęca również do kontaktu drogą elektroniczną. Na adres Poradni E-mailowej można wysyłać wiadomości we wszystkich sprawach związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Nasi konsultanci na bieżąco odpowiadają na listy osób, które z różnych przyczyn wolą napisać niż zadzwonić na infolinię. W

2021 roku specjaliści odpisali na 3414 maili nadesłanych przede wszystkim przez osoby dorosłe (95% wszystkich mailowych wiadomości). Większość wiadomości napisały kobiety (2433 wiadomości, 71% wszystkich wiadomości). 57% wszystkich wiadomości odbieranych przez konsultantów pochodziła od osób, które kontaktowały się z nami nie po raz pierwszy.

Tematyka e-maili otrzymywanych w Poradni koncentrowała się przede wszystkim wokół zjawiska przemocy. Temat ten stanowił 64% wszystkich wiadomości w tym miesiącu (5% stanowiły wiadomości dotyczące przemocy i alkoholu). Nieliczne z nadesłanych listów poruszały kwestie związane ze sprawami rodzinnymi i prawnymi.

Autor(k)ami wiadomości były najczęściej osoby doznające przemocy 46% wszystkich wiadomości oraz świadkowie (31%).

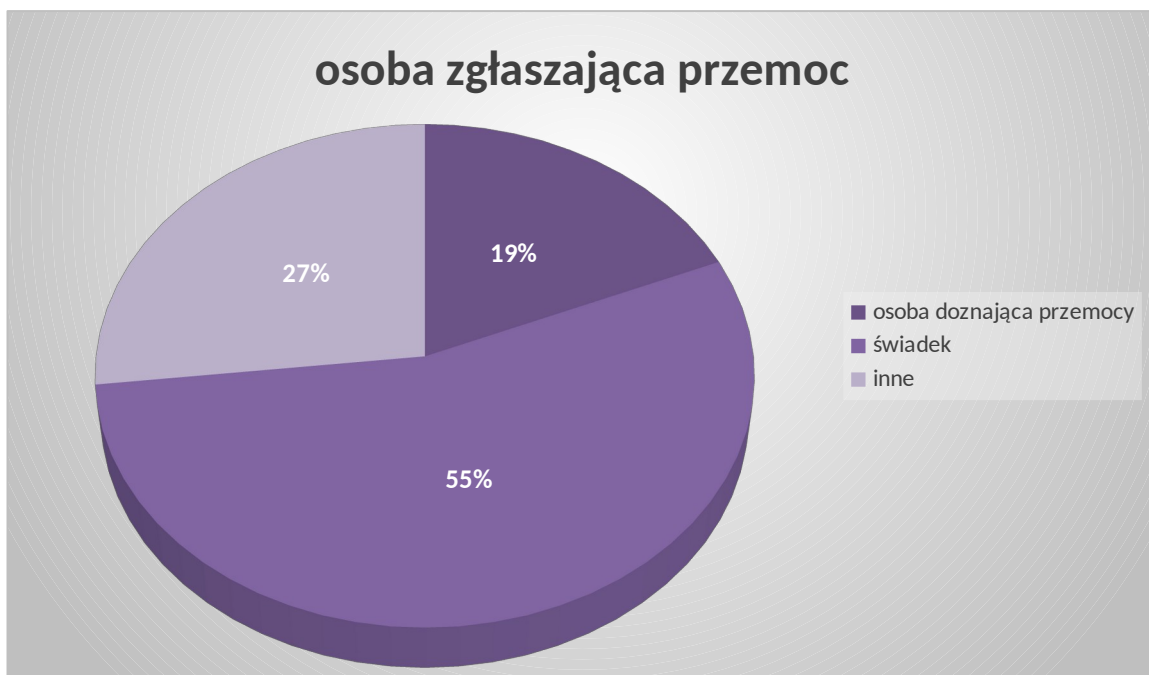

Prowadzone interwencje

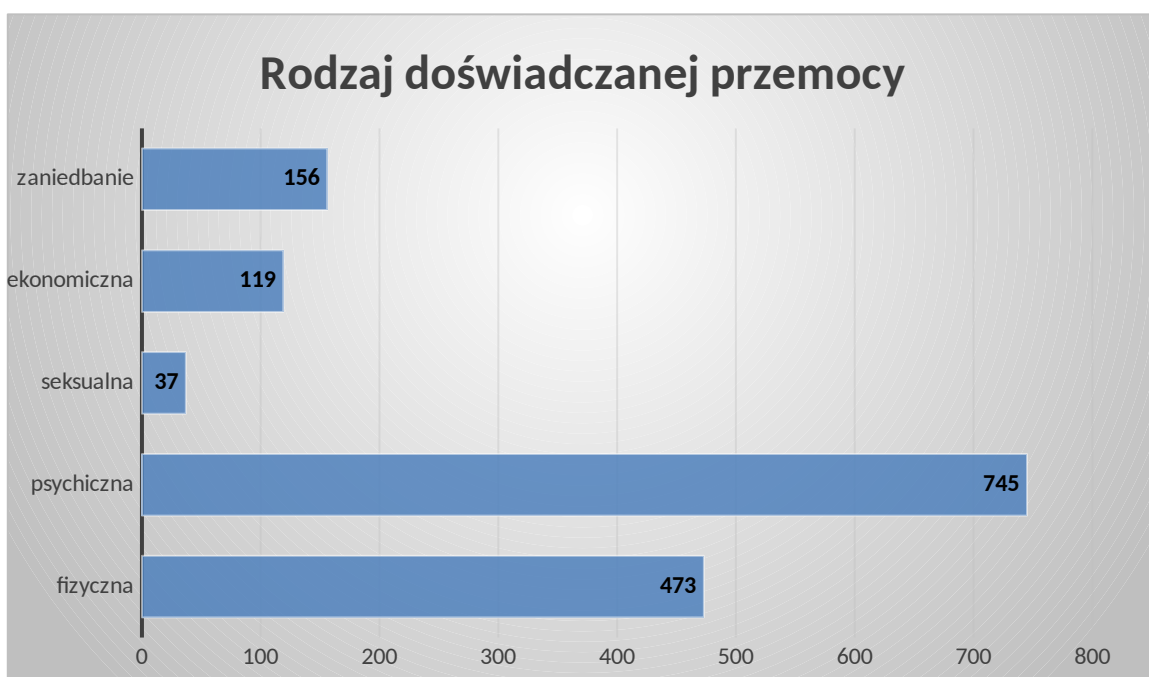
W 2021 roku specjaliści Pogotowia „Niebieska Linia” rozpoczęli **810 nowych interwencji** w sprawach dotyczących przemocy w rodzinie. We wszystkich przypadkach miały one na celu udzielenie pomocy osobom doświadczającym przemocy (lub tym, co do których istnieje przypuszczenie, że jej doznają) poprzez kontakt z placówkami zajmującymi się przemocą w rodzinie na terenie zamieszkania pokrzywdzonego.

Potrzebę rozpoczęcia interwencji można zgłaszać telefonicznie, mailowo lub listownie. Większość naszych klientów (79%) w 2021 roku preferowało pierwszą z tych form kontaktu. Interwencje były podejmowane z inicjatywy osoby kontaktującej się z Pogotowiem „Niebieska Linia” (66%) lub po wspólnym rozważeniu tej możliwości z konsultantem (24%). W uzasadnionych przypadkach (np. gdy zagrożone jest czyjeś życie) interwencja jest również rozpoczynana w wyniku samodzielnie podjętej decyzji dyżurującego. W analizowanym okresie taka sytuacja miała miejsce 83 razy (10%).

Interwencja może zostać podjęta w wyniku zgłoszenia się osoby doświadczającej przemocy, jednak dużą rolę odgrywają również świadkowie. W 2021 roku większość interwencji była możliwa właśnie dzięki informacjom uzyskanym od członków rodziny, sąsiadów, znajomych. Zachęcamy do kontaktu osoby, które w swoim otoczeniu obserwują niepokojące sygnały.

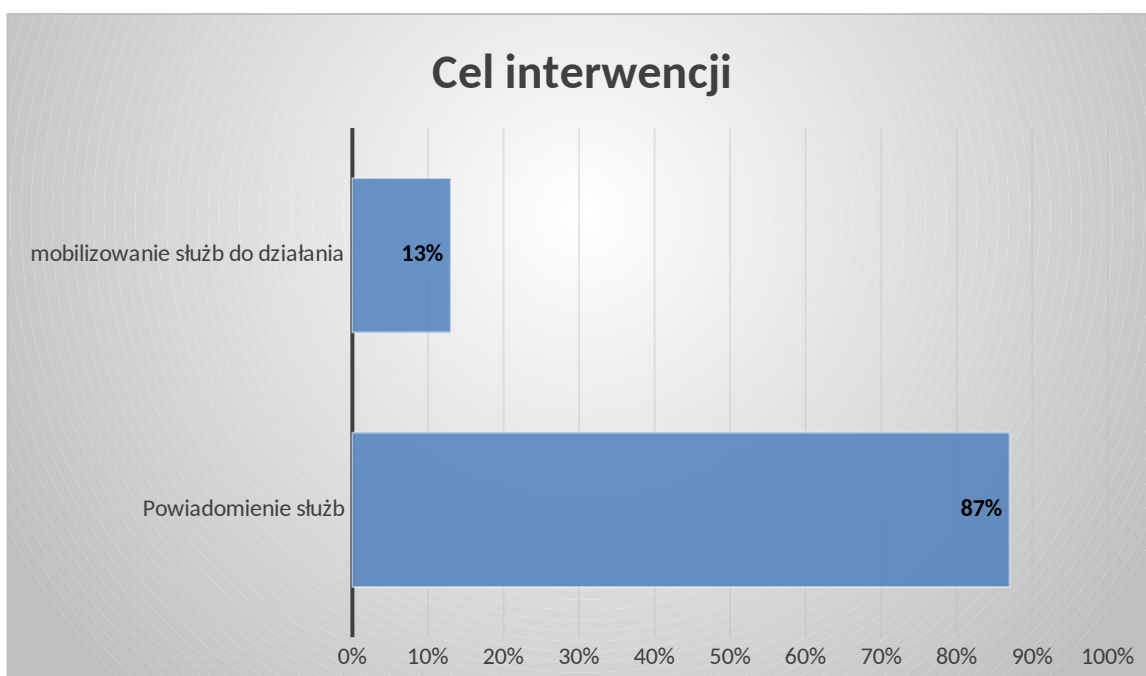
W 2021 roku Pogotowie „Niebieska Linia” podejmowało działania w sprawie pokrzywdzonych z terenu większości województw. Interwencje dotyczyły zazwyczaj więcej niż jednego rodzaju przemocy; przemocy psychicznej towarzyszyła najczęściej fizyczna, ekonomiczna lub zaniedbanie.

W rozpatrywanych sprawach osobami doświadczającymi przemocy były przeważnie dzieci. Spośród osób dorosłych interwencje podejmowano szczególnie często wobec krzywdzenia kobiet.

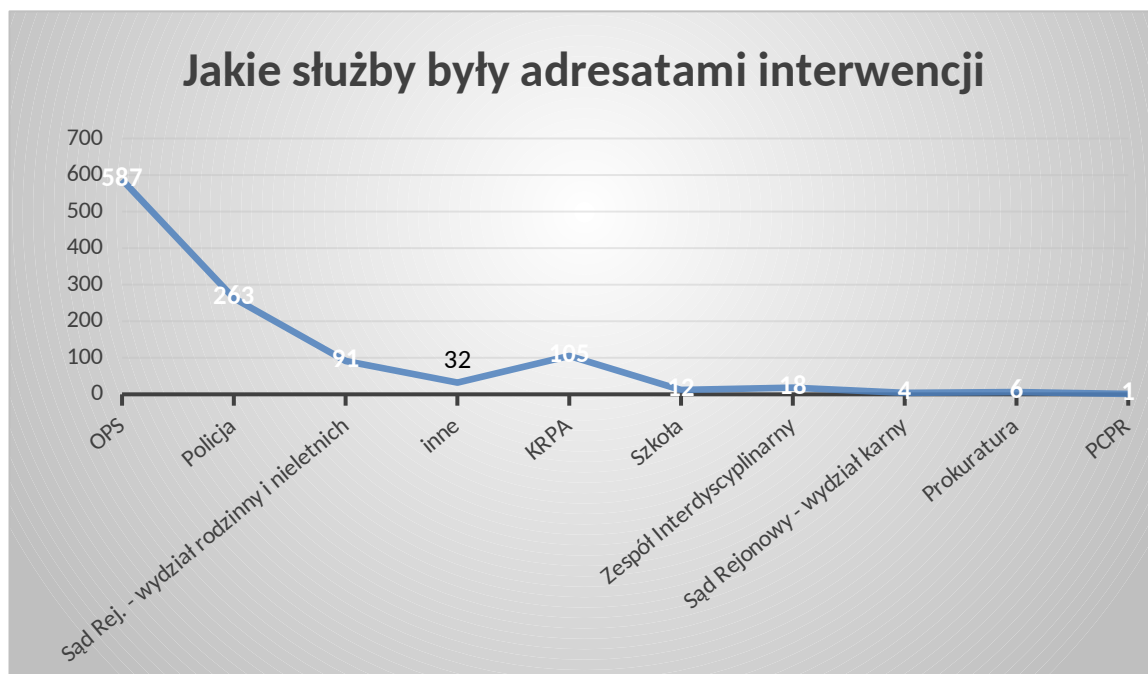

W zależności od konkretnej sytuacji Pogotowie „Niebieska Linia” stosuje zindywidualizowane procedury. Jak wynika z analizy zebranych w 2021 roku danych specjaliści Pogotowia „Niebieska Linia” w zdecydowanej większości przypadków podejmowali działania mające na celu powiadomienie służb o zaistniałej sytuacji oraz przekazanie im nowych informacji o sprawie. 14% interwencji koncentrowało się na doprowadzeniu do aktywniejszej postawy przedstawicieli miejscowych instytucji.

Konsultant każdorazowo podejmuje również decyzję odnośnie tego, z którymi służbami powinien się skontaktować w ramach danej interwencji. Jak wynika z wykresu, w większości wypadków powiadomiony został Ośrodek Pomocy Społecznej i Policja.

W zależności od sytuacji kontakt może być nawiązany z kilkoma instytucjami lub wielokrotnie z tą samą. Pewna część interwencji wymagała nawiązania współpracy z sądem rejonowym, szkołą, Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, prokuraturą, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz Zespołem Interdyscyplinarnym.

Pogotowie „Niebieska Linia” podejmuje interwencje szczególnie w przypadkach, w których osoba doznająca przemocy ma ograniczone możliwości samodzielnego poradzenia sobie w trudnej sytuacji z uwagi np. na niepełnosprawność lub zamieszkanie w miejscu izolowanym, gdzie trudno o naturalną sieć wsparcia. Wykres przedstawia odnotowaną w 2021 roku częstotliwość występowania różnych czynników zagrożenia wśród osób, w interesie których prowadzona była interwencja. Jak można zauważyć, podstawową okolicznością, która sprawiała, że potrzebna okazywała się pomoc z zewnątrz była powtarzalność przemocy i wiek osoby jej doznającej. Zarówno osoby starsze, jak i dzieci nie są na tyle samodzielne, aby własnymi siłami uporać się z problemem. Niepokojącym sygnałem skłaniającym do podjęcia działań było też nadużywanie alkoholu przez osobę stosującą przemoc.

Rodzaje czynników zagrożenia

